

တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျုး

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအခိပညီ ဒီး တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဟံၣ်ဖျါလၢလၢာ်န့ၣ် တဟံၣ်ဃုာ် တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒီး တလိာ်ခဲလၢာ်ဘၣ်.
တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ အကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး
တၢ်အကံၢ်အစီသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤစ့ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အဂီၢ်န့ၣ် ကွၢ်သဃဲၤ Medicaid HCBS DD တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး
လၢအကြးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးလၢ အသ့ညိကွံာ်

ပုၤနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢလၢပဲၤပဲၤ (CDD)
တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး ပုၤဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပုၤ လၢ နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်
တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် မုၢ်နံၤ (DDAD) တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး ဟံၣ်ဖိဃီဖိ
တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး (FSW)

NFOCUS တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ခိး(ဒ)နီၣ်ဂံၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျုး- ခၢၣ်စးကရၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးသန့သး 2639

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အခိပညီ

တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျုးန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤလိသ့ထီၣ်သး တခါ, တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ လၢ အသိၣ်လိ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိ
တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဖဲအိၣ်လၢအသဘျုးဒီး တၢ်ကရၢကရိ တၢ်ဟံၣ်ဖျိ န့ၣ်လီၤ. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ
အသဘျုးန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဟံၣ်အပူၤလီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤ တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်

- A. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဃုထၢထီၣ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တခါစုာ်စုာ်န့ၣ် သ့ၣ်ထီၣ်အသးဖဲ အဝဲသ့
တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
 1. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ကြၢးမၤအါထီၣ် တၢ်ဒီးသန့သး ဒီး တၢ်ကရၢကရိ တၢ်ဟံၣ်ဖျိ; ဒီး
 2. တၢ်ညိကွံာ်ခွဲး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤလၢ အဃုထၢထီၣ် ဒီး ပုၤလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် မၤနီၣ်တၢ် ဖဲ
ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ပုၤတကစုာ်စုာ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်တိကျိၤ (ISP) န့ၣ်လီၤ.

- B. တင်လှူအိတ်သးသမူလၢ အသဘျူဟ်ဃုာ်ဒီး ကိးမုာ်နံၤတၢ်အိတ်မူ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ် တအိတ်ဒီး တၢ်ဟ်ပနီၣ်လၢ:
1. နီၣ်ခိၣ်ကစၢ် တၢ်ကဆဲးကဆိ;
 2. တၢ်ဆူၣ် ဒီး တၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်;
 3. တၢ်ကတဲာ်ကတီ တၢ်အိတ်တၢ်အိ;
 4. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တၢ်အရၢကရိအပူၤ; ဒီး
 5. တၢ်ရဲၤလိာ်မုာ်လိာ် ဒီး တၢ်အိတ်ဘျးအိတ်ကလီ တၢ်သ့ဖဲးသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- C. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တဆံးတက့ န့ၣ် သ့ ဆုၤလီၤအီၤ, ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဟ်ပနီၣ် တအိတ်ဘၣ်:
1. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်နဲၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတီၤ ဒီး တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤအဂၤလၢ အသ့ဟ့ၣ်ထီၣ် န့ၣ်လီၤ;
 2. သ့မၤန့ၣ် ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အဂံၢ်ခိၣ်ထံး ဒီး အဘၢၣ်စၢၤ ကျိာ်စ့ အပတီၢ် တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤ န့ၣ်လီၤ.
 3. တၢ်လှူအိတ်သးသမူလၢ အသဘျူအါတက့ၢ် အဟ့ၣ်ထီၣ်လၢ တနွံတဘျီ န့ၣ် ကဘၣ် ဟ့ၣ်ထီၣ် လၢ - ပုၤနီၣ်ကစၢ်ဒၣ် န့ၣ်လီၤ; ဒီး
 4. Virtual တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် တသ့ အါန့ၢ်တနွံတဘျီ တၢ်ဟ်ဖျိာ်န့ၣ်ရံၣ် 10 ဖဲ တနွံတဘျီ တၢ်ဟ်ဖျိာ်န့ၣ်ရံၣ်- 70 ဘၣ်.
- D. တၢ်လှူအိတ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် မ့ၢ်လၢ တၢ်မၤလိသ့ထီၣ်သး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တခါ ဒီး ကဘၣ်ဟ်ဃုာ် တၢ်အိတ်တၢ်ဆိးလီၤလုာ်လုာ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤစုာ်စုာ် တၢ်အလုာ်အလုာ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤ, ဒီး ကဘၣ်မၤနီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ဟ့ၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

E. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်ဟံပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဟံဖျါ လၢလၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

1. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် မ့ၢ် တၢ်မၤလိသ့ထီၣ်သး တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ တခါ လၢ အဟ့ၣ်ထီၣ် ဆူ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိ လၢ အတလိၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ တနံၤ 24 န့ၣ်ရံၣ် န့ၣ်လီၤ.
2. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် တသ့ဟ့ၣ်ထီၣ်ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ မံၤအခါ န့ၣ်ဘၣ်.
3. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် သ့မၤန့ၢ်ထဲ လၢပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ အသးအိၣ်19 နံၣ်မ့တမ့ၢ် 19 နံၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
4. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဟံၣ်အပူၤလီၤ.
5. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် တသ့ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်လၢ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤခါစးကရၢ အတၢ် မ့တမ့ၢ် ဟ့ၣ်ဒီးလဲတၢ်, လၢအမၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၤဆုၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးတၢ်လီၤ န့ၣ်ဘၣ်.
6. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် သ့ဟ့ၣ်ထီၣ် တဘျီန့ၣ် အါကတၢ် သၢၤကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအအါန့ၢ် သၢၤက န့ၣ် တဟ့ၣ်အခွဲးလၢတၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤဝဲအံၤ အတီၢ်ပူၤန့ၣ်ဘၣ်.
7. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အဒီးန့ၢ် တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် တသ့မၤန့ၢ်:
 - a. တၢ်သကဲးပဝးလုၢ်လၢ် လၢ-ဟံၣ်ပူၤ;
 - b. ကသံၣ်ကသီ လၢ-ဟံၣ်ပူၤ တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလုၢ်လၢ်အဂီၢ်;
 - c. တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်လုၢ်လၢ် - ဟံၣ်လၢအအိၣ်ဒိတၢ်;
 - d. တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ် လုၢ်လၢ် - ဟံၣ်လၢအတူၢ်လိာ်တၢ်;
 - e. တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်လုၢ်လၢ်- နီၤဖးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်
 - f. တၢ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သါတစိၢ်ဖိ;
 - g. တၢ်ဆိၣ်ထွဲ ဟံၣ်ဒုၣ်ဃီထၢ တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်; မ့တမ့ၢ်
 - h. တၢ်ကူၤစါယါဘျါ တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ်ဘၣ်ဃးလုၢ်လၢ်.
8. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိလၢ အဒီးန့ၢ် တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် တသ့မၤန့ၢ် စ့ ဖဲတၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ အဆၢကတီၢ်ပူၤန့ၣ်ဘၣ်.
9. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် တသ့ဟံဃုာ် တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤတခါခါ မ့တမ့ၢ် တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ သ့ဒီးန့ၢ် တၢ်လီၢ် ခိဖျိကမျၢၢ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ဟံဃုာ်ဒီး:
 - a. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် အအိၣ်ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ လီၢ်ကဝီၤကိ ကီၢ်ရဲၣ်, ဟံဃုာ်ဒီး ကိ-ဝံၤ အလီၢ်ခံ တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ ဒီး မ့ၢ်ဆါခိ တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ ကိ ပျၢ်အဆၢကတီၢ် လၢအမ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ခါ ကိပျၢ်မုၢ်န့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်, ကိန့ၢ်သဘျူသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကတဲာ်ကတီၢ်ဟံစၢၤ, ဒီး သရၣ်သရၣ်မုၢ်လၢ ဟ့ၣ်-တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ မုၢ်န့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ;

- b. ဖဲကို တၢ်ဆၢကတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် ဆၢတံၢ်ခိဖျိ လီၢ်ကဝီၤကို ကီၢ်ရၣ် လၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ အဂီၢ်အခါန့ၣ် ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ မ့ၢ် ကိတၢ်ဃုထၢ (ကမျၢၢ်, ပုၤနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ, မ့တမ့ၢ်ဟံၣ်) န့ၣ်လီၤ; ဒီး
 - c. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ န့ၣ်ရံၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအဟ့ၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် သ့မၤန့ၣ် န့ၣ် ဟံၣ်ဃုဒီး မ့ၢ်ဆါ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တၢ်ဟံၣ်ဃုန့ၣ်ရံၣ် ခဲလၢက 35 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲ တန္တံၢ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
10. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူ န့ၣ် တသ့ ဒီပစိၢ်လၢ, တၢ်လဲလိာ်အလီၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအဂၤ အဒ်သိးသိးသ့ၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ထီၣ် ခိဖျိ Medicaid န့ၣ်လီၤ.
11. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူ န့ၣ် အိၣ်ဒီး တန္တံၢ်တဘျီ တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ် လၢ:
- a. န့ၣ်ရံၣ် 70 လၢ CDD တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲးအဂီၢ်;
 - b. 25 န့ၣ်ရံၣ် လၢ DDAD တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲးအဂီၢ်; ဒီး
 - c. န့ၣ်ရံၣ် 70 လၢ FSW အဂီၢ်;
 - d. တန္တံၢ်န့ၣ် စးထီၣ် ဖဲ မ့ၢ်တနံၤ ဂီၤခိ 12:00 တုၤ အိၣ်ဘျးနံၤ မ့ၢ်နါခိ 11:59 န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အဟံၣ်ဖျါ လၢလၢာ်န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဃုၣ် ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ဘၣ်ခဲလၢကခဲဆ့ဘၣ်. တၢ်ဝဲန့ၣ် တီၢ်ဟံၣ်လၢ ကကဲထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ညီန့ၢ် ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ DD တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး အလီၤဆီ န့ၣ်လီၤ.

- A. ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိခဲလၢက ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်:
 - 1. မ့ၢ်ဝဲ Medicaid ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တဂၤ;
 - 2. မၤပိာ်ထွဲ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး နံၣ်တြၢၤစကၤ တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ ခိး(ဒ) ဒီး နံၣ်တြၢၤစကၤ ကီၢ်ရၣ် တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်;

- 3. မဟိတ်ထွဲ တပ်အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ ဟံၣ်ဖျါဖဲ Medicaid ဒီး တပ်ဆၢကတီၢ်-အသံၣ် တပ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ တပ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤ ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တပ်တူၢ်လိာ်မုၢ် ဝဲၤကျိၤ အသိး န့ၣ်တက့ၢ်;
- 4. မၤပဲၤထီၣ် DHHS တပ်သိၣ်လိ လၢ တပ်ယုၤကညးအသိး; ဒီး
- 5. သူ တပ်ပလီၢ်ဆိ ကိးမံၤဒဲး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

B. တပ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် သ့ၣ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤ ဒီဖျါလၢ DD ခၢၣ်စးကရၢ ပှၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် တပ်ဒီးသန့သး ပှၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ န့ၣ်လီၤ.

1. DD ခၢၣ်စးကရၢ ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ အံၤ မ့ၢ် ဒီပနံၣ်တခါ လၢ အဆဲးလီၤအမံၤ လၢ Medicaid ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ဒီး ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသး ဒီဖျါလၢ DHHS ဒ်သိး ကဟ့ၣ်ထီၣ် DD တပ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ:

- a. တပ်ဒီးလဲ မ့တမ့ၢ် တပ်ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤ ပှၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ပှၤလၢ အမၤတၢ်လၢ ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ;
- b. တပ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤ လၢပှၤမၤတၢ်ဖိ န့ၣ် သ့ၣ်ထီၣ်အသးဖဲ အဝဲသ့ၣ် တပ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ်, တပ်လဲၤဒီဖျါ, ဒီး တပ်ဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တပ်သ့တပ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်;
- c. ဟ့ၣ်ထီၣ် တပ်သိၣ်လိ ဒ်သိး ကမၤလီၤတံၢ် ပှၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ ဒ်သိး ကဟ့ၣ်မၤစၢၤ တပ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အပတီၢ်လၢ အလိၣ်ဘၣ်;
- d. ဘၣ်လိာ်သး လၢ ကမၤ တပ်သိၣ်လိ တပ်တီၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် အကြၢးန့ၢ်ဘၣ်လၢ DHHS;
- e. မၤလီၤတံၢ် တပ်သ့မၤန့ၢ်အလၢအပဲၤ ဒီး တပ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤ အကံၢ်အစီ; ဒီး
- f. တပ်ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤ တပ်ဖဲးတပ်မၤအဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်.

2. DD တပ်ဒီးသန့သး ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိန့ၣ်မ့ၢ်ပှၤတဂၤမ့တမ့ၢ်ပှၤတဂၤလၢအဆဲးလီၤမံၤလၢ ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိအသိးဒီး အဟ့ၣ်တပ်မၤဒီဖျါ ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ.

- a. ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိန့ၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢတပ်ဒီးလဲဒီး တပ်ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤအဝဲသ့ၣ်ပှၤမၤသကိးတၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ.

C. တပ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် သ့ၣ်ကဲ နီၢ်ကစၢ်-တပ်န့ၣ်ကျဲ န့ၣ်လီၤ.

D. ပှၤတဂၤလၢအဘၣ်ဃးလိာ်သးဒီး ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ, ဘၣ်ဆၣ် တမ့ၢ် ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပှၤလၢအအိၣ်ဒီးမူဒါလၢဖိးသဲစး ဘၣ်ဃးဒီး ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး တပ်ဖိန့ၣ် သ့ၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ် တပ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူဖဲ အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်လိာ်အသးလၢ တပ်လိၣ်ဘၣ် အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

E. တပ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် လိၣ်ဘၣ် တပ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဘၣ်ဃး အံၣ်လဲးထရီန့း တပ်န့ၣ်လီၤ ဒူးန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် (EVV) တပ်ဖဲးတပ်မၤအကျဲ လၢ အဟံၣ်တၢ်ခွဲး လၢတၢ်-န့ၣ်လီၤ ဒီး ဟးထီၣ် လၢ တပ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤ တပ်ထံၣ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ် လၢ အံၣ်လဲးထရီန့း အကျဲန့ၣ်လီၤ. ဒီၣ်ဖျါထီၣ် တပ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တပ်မၤန့ၢ် ဖဲးဖီကဟ့ၣ် အတၢ်သ့ၣ်ညါ လၢ EVV တပ်ဖဲးတပ်မၤအကျဲ န့ၣ် လိၣ်ဘၣ် လၢ တပ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူ ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ သ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အပွေ့သ့တဖန်

- A. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် ကဘၣ်ပွၤ ဖဲ ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိ တနံၣ်တဘျီ ပှၤတဂၤစ့ၣ်စ့ၣ် စ့ၣ်ဖိၣ် အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- B. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူန့ၣ် ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤစ့ လၢ တနံၣ်ရံၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- C. တၢ်အပွေ့သ့တဖန် န့ၣ် သန့ၤထီၣ်အသးဖဲ ပှၤကညီ အနီၣ်ဂံၢ် လၢ အဒိးန့ၣ် တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ:
 - 1. ပှၤတဂၤစ့ၣ်စ့ၣ် (ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ တဂၤ) ;
 - 2. ကရူၢ်ခံ ; ဒီး
 - 3. ကရူ သၢ န့ၣ်လီၤ.
- D. တၢ်လၢၣ်ဘျီလၢၣ်စ့ ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဝံစိၣ်တီၤဆှၢ တၢ်မၤန့ၣ်:
 - 1. ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်အပူၤ ဖဲတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူ အဆၢကတီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ;
 - 2. တဟံၣ်ဃုာ် တၢ်အပူၤ လၢ တၢ်လီၢ် ဖဲ တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူ စးထီၣ်အသးအခါ; ဒီး
 - 3. တၢ်အပူၤ တဟံၣ်ဃုာ်လၢ တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ အသဘျူ အကတၢ်န့ၣ်ဘၣ်.
- E. DD တၢ်အပွေ့သ့တဖန် န့ၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ် အသး ဖဲ [DD ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ဝဲး\(ဘ\)လံာ်ကဘျံးပၤ\(webpage\)](#)အပူၤန့ၣ်လီၤ.
 - 1. အပူၤတဘျီအဂီၢ်န့ၣ် ကြးမၤန့ၢ် အဘူးအလဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ထဲတခါ န့ၣ်လီၤ.
 - 2. စးထီၣ်မုၢ်နီၤမုၢ်သီန့ၣ် မ့ၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢရဲၣ်ကျဲၤ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ; အဘူးအလဲ တၢ်ဆၢကတီၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ မ့ၢ်တအိၣ်လၢၣ် ဘၣ်န့ၣ် ကဖဲန့ၣ် မုၢ်နီၤအကတၢ် အသီ တဘျီဃီ န့ၣ်လီၤ.